

Informator statystyczny – miasto Nowy Sącz 2019

Kraków 2019

Statistical guidebook – city of Nowy Sącz 2019

Informator statystyczny – miasto Nowy Sącz 2019

Statistical guidebook – city of Nowy Sącz 2019

Urząd Statystyczny w Krakowie Statistical Office in Kraków

Kraków 2019

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Krakowie, Dział Opracowań Regionalnych
Statistical Office in Kraków, Regional Studies Division

pod kierunkiem

supervised by

Agnieszki Szlubowskiej

Zespół autorski

Editorial team

Anna Dziedzic, Małgorzata Piwowarczyk

Opracowanie graficzne okładki

Graphic design of the cover

Magdalena Koziak-Podsiadło

ISSN 2082-4084

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

<http://krakow.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Przekazuję Państwu czternastą edycję opracowania *Informator statystyczny – miasto Nowy Sącz* przygotowaną w serii wydawniczej „Informacje statystyczne”.

Publikacja zawiera syntetyczny opis sytuacji społecznej i gospodarczej Nowego Sącza, uwzględniający m.in. demografię, rynek pracy, edukację, kulturę i turystykę, infrastrukturę komunalną, dochody i wydatki budżetu miasta. Treść uzupełniono zestawieniem ilustrującym zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej Nowego Sącza w 2018 r. w porównaniu z 2017 r.

Część tabelaryczna prezentuje miasto na tle województwa małopolskiego oraz podstawowe dane za lata 2010, 2017 i 2018. Statystyczny portret Nowego Sącza przedstawiono ponadto na tle wybranych miast na prawach powiatu o podobnej liczbie mieszkańców.

Polecając Państwu niniejszą publikację, pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom za przekazane uwagi oraz dane, które wzbogaciły jej treść. Mam nadzieję, że opracowanie spotka się z Państwa pozytywnym przyjęciem, okaże się cennym źródłem informacji, a także będzie przydatne podczas podejmowania decyzji dotyczących dalszego rozwoju miasta.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Krakowie

Agnieszka Szlubowska

Kraków, wrzesień 2019 r.

Preface

I am pleased to present you the fourteenth edition of the elaboration *Statistical guidebook – city of Nowy Sącz* prepared under the series “Statistical information”.

The publication contains a synthetic description of the social and economic situation of Nowy Sącz, including among others demography, labour market, education, culture and tourism, municipal infrastructure, revenue and expenditure of the city budget. The content was supplemented with a summary illustrating changes in the socio-economic situation of Nowy Sącz in 2018 in comparison with 2017.

The tabular part presents the city against the background of Małopolskie Voivodship and basic data for years 2010, 2017 and 2018. The statistical portrait of Nowy Sącz has been also depicted on the background of selected cities with powiat status with a similar number of inhabitants.

By recommending you this publication, I would like to thank all persons and institutions for their comments and data that have enriched its content. I hope that the elaboration will meet with your positive reception, will prove to be a valuable source of information and will be useful when making decisions regarding the further development of the city.

Director
of the Statistical Office
in Kraków

Agnieszka Szlubowska

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	7
Symbols. Main abbreviations	7
Synteza	8
Executive summary	13
Uwagi ogólne	18
General notes	19
Uwagi metodologiczne	20
Methodological notes	23

Spis tablic załączonych w formacie Excel

List of tables presented in Excel format

- Tablica 1. Nowy Sącz na tle województwa małopolskiego w 2018 r.
Table 1. Nowy Sącz against the background of Małopolskie Voivodship in 2018
- Tablica 2. Stan ludności
Table 2. Size of population
- Tablica 3. Ruch naturalny i migracje
Table 3. Vital statistics and migration
- Tablica 4. Rynek pracy
Table 4. Labour market
- Tablica 5. Wynagrodzenia i świadczenia społeczne
Table 5. Wages and salaries and social benefits
- Tablica 6. Edukacja i wychowanie
Table 6. Education
- Tablica 7. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
Table 7. Health care and social welfare
- Tablica 8. Kultura
Table 8. Culture
- Tablica 9. Turystyka
Table 9. Tourism

Tablica 10. Infrastruktura komunalna

Table 10. Municipal infrastructure

Tablica 11. Gospodarka mieszkaniowa

Table 11. Housing economy

Tablica 12. Ochrona środowiska

Table 12. Environmental protection

Tablica 13. Zieleń miejska

Table 13. Urban green areas

Tablica 14. Inwestycje

Table 14. Investments

Tablica 15. Dochody i wydatki budżetu miasta

Table 15. Revenue and expenditure of the city budget

Tablica 16. Podmioty gospodarki narodowej

Table 16. Entities of the national economy

Tablica 17. Transport

Table 17. Transport

Tablica 18. Handel

Table 18. Trade

Tablica 19. Bezpieczeństwo publiczne

Table 19. Public safety

Tablica 20. Urząd Miasta Nowego Sącza

Table 20. The Municipality of Nowy Sącz

Tablica 21. Nowy Sącz na tle innych miast w 2018 r.

Table 21. Nowy Sącz and other cities in 2018

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. magnitude not zero but less than 0.05 of a unit.
Kropka (.)	zupelny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych. data not available or not reliable.
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. not applicable.
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. categories of applied classification are presented in abbreviated form.
„W tym” "Of which"	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. Indicates that not all elements of the sum are given.

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
ha	hektar hectare
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
m ²	metr kwadratowy square metre
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
szt. pcs	sztuka pieces
zł PLN	złoty zloty

Synteza

W końcu 2018 r. Nowy Sącz liczył 83,9 tys. mieszkańców (tj. 2,5% ludności województwa małopolskiego). Było to nieznacznie (o 0,2%) mniej w odniesieniu do stanu z końca poprzedniego roku. Liczba urodzeń żywych przeważała nad liczbą zgonów, co przełożyło się na dodatni przyrost naturalny. Współczynnik dzietności ogólnej wyniósł 1,50 (rok wcześniej 1,55), podczas gdy dla zapewnienia prostej zastępowalności pokoleń powinien kształtować się na poziomie od 2,10 do 2,15.

Sytuacja na rynku pracy w Nowym Sączu w 2018 r. przedstawiała się lepiej niż przed rokiem. Wzrosła liczba osób pracujących (o 1,3%), w tym zwłaszcza mężczyzn (o 1,7%). Liczba pracujących zwiększyła się bardziej w sektorze prywatnym niż publicznym. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w ujęciu rocznym o 0,8%, co było zasługą głównie sektora prywatnego (wzrost o 1,2%).

Od kilku lat w Nowym Sączu, podobnie jak w województwie i kraju, można zaobserwować spadek bezrobocia. W końcu 2018 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście wyniosła 1,5 tys. i tym samym zmniejszyła się o 21,7% w ujęciu rocznym, a stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 3,2% i była niższa o 0,9 p. proc. W niekorzystnej sytuacji na rynku pracy nadal byli ludzie młodzi. Odsetek bezrobotnych w wieku do 25 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 11,8%, tj. o 1,6 p. proc. więcej niż w 2017 r. Pracy poszukiwały głównie osoby w wieku 25–34 lata, które stanowiły ponad 31% ogólnej liczby bezrobotnych. Według kryterium wykształcenia, łącznie ponad 45% bezrobotnych miała wykształcenie zawodowe – średnie zawodowe (włączając policealne) lub zasadnicze zawodowe.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Nowym Sączu wynosiło 3860,88 zł i pomimo tendencji wzrostowej było nadal niższe od średniej zarówno dla województwa małopolskiego (4678,95 zł), jak i dla pozostałych dwóch miast na prawach powiatu, tj. Krakowa (5368,39 zł) i Tarnowa (4161,78 zł), a w porównaniu z poprzednim rokiem dystans do średniej dla województwa jeszcze się zwiększył.

W 2018 r. w Nowym Sączu wzrosła liczba miejsc i dzieci w przedszkolach. W szkołach kontynuowana była reforma edukacji. W zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 po raz kolejny zaobserwowano poprawę. W końcu 2018 r. w mieście działało 11 placówek opieki nad dziećmi do lat 3, czyli o 3 placówki więcej niż w roku poprzednim. W ciągu roku w wyżej wymienionych placówkach przebywało 662 dzieci (w tym 393 w żłobkach). W końcu omawianego roku na 100 dzieci w wieku 0–2 lata w Nowym Sączu przypadało 17 miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3, przed rokiem – 12, a przed dwoma laty – 8 miejsc.

W zakresie opieki zdrowotnej w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się liczba przychodni, a liczba aptek nie uległa zmianie. W 2018 r. w Nowym Sączu udzielono 1,2 mln porad w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej. W stosunku do roku 2017 w Nowym Sączu odnotowano spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (o 9,8%). Udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ludności Nowego Sącza wyniósł 4,8% i tym samym był nadal wyższy niż przeciętny w województwie małopolskim (o 0,4 p. proc.).

Muzea odnotowały mniejszą liczbę zwiedzających, w tym także młodzieży szkolnej, a w ramach działalności oświatowej zaoferowały uboższy wachlarz odczytów, prelekcji i spotkań, natomiast zorganizowały więcej seansów filmowych dla zwiedzających w ujęciu rocznym. Jednocześnie biblioteki publiczne, pomimo bogatszego księgozbioru i nieco większej liczby czytelników, zanotowały spadek liczby wypożyczeń w ciągu roku.

W końcu lipca 2018 r. w mieście znajdowało się 12 turystycznych obiektów noclegowych (w tym 6 hoteli) oferujących łącznie 579 miejsc noclegowych. Były to miejsca całoroczne. W 2018 r. w stosunku do 2017 r. zwiększyła się liczba korzystających, zarówno turystów krajowych, jak i zagranicznych, a także liczba udzielonych noclegów. Natomiast stopień wykorzystania miejsc noclegowych spadł o 0,8 p. proc. i wyniósł 32,7%.

Rok 2018 był kolejnym, w którym poprawiło się wyposażenie Nowego Sącza w podstawowe instalacje techniczne. Zwiększyła się długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a jej zagęszczenie na terenie miasta w omawianym okresie wyniosło odpowiednio 484,5 km i 579,3 km na 100 km². Wskaźnik wyrażający długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej utrzymał się na stosunkowo wysokim poziomie i wyniósł około 120%.

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat zaobserwowano spadek średniego zużycia wody – w 2018 r. wyniosło 23,5 m³ na 1 mieszkańca (rok wcześniej – 30,3 m³, dwa lata wcześniej – 30,2 m³). Spadło również przeciętne zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych, natomiast wzrosło – zużycie prądu. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w Nowym Sączu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 709,5 kWh (w województwie małopolskim 833,3 kWh), co oznacza wzrost w odniesieniu do roku poprzedniego o 1,8%.

W 2018 r. w Nowym Sączu oddano do użytkowania 306 mieszkań, tj. 1,7% ogólnej liczby mieszkań oddanych w województwie, w tym w budownictwie indywidualnym – 148 mieszkań (2,0%). W porównaniu z 2017 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania wzrosła o 58,5%. Przeciętna powierzchnia jednego mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 113,7 m², przy czym w budownictwie indywidualnym – 163,8 m².

Liczba mieszkań w Nowym Sączu, których budowę rozpoczęto wzrosła w ujęciu rocznym ponad dwukrotnie. W około 1/3 były to inwestycje realizowane w ramach budownictwa indywidualnego. Liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym zwiększyła się z 246 w 2017 r. do 365 w 2018 r., przy czym w budownictwie indywidualnym wydano pozwolenia na budowę 236 mieszkań.

Emisja przemysłowych pyłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w Nowym Sączu zmniejszyła się w porównaniu z 2017 r. o 30,0% do 49 ton (2,7% wielkości w województwie), a emisja zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) spadła o 3,6% i wyniosła 2450 ton (3,0% wielkości w województwie).

Do wód lub do ziemi w 2018 r. odprowadzono 3,6 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia (o 0,3% mniej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 1,3% tego typu ścieków w województwie małopolskim. Zostały one w 100,0% oczyszczone.

W ujęciu rocznym ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wzrosła o 6,4% i wyniosła 29,9 tys. ton (tj. 0,5% wielkości w województwie), w tym 3,8 tys. ton to odpady poddane odzyskowi (we własnym zakresie przez wytwórcę). Odpadów komunalnych zmieszanych zebranych było w 2018 r. 20,3 tys. ton, w tym 14,7 tys. ton z gospodarstw domowych. Na 1 mieszkańca przypadało 175,6 kg odpadów zebranych z gospodarstw domowych (przy średniej w województwie wynoszącej 176,8 kg).

W 2018 r. zarówno dochody, jak i wydatki budżetu miasta były wyższe niż przed rokiem. Dochody budżetu miasta wyniosły 634,9 mln zł, co oznacza relatywny wzrost w porównaniu z 2017 r. o 23,8%, przy czym dochody własne zwiększyły się o 24,6%. Subwencja ogólna wzrosła w skali roku o 1,5%, a dotacje celowe z budżetu państwa – o 5,2%. Wydatki budżetu miasta wyniosły 611,0 mln zł, czyli o 20,2% więcej niż w poprzednim roku. Na wydatki majątkowe przeznaczono 92,8 mln zł. Z kwoty tej na cele inwestycyjne przekazano 87,7% (81,3 mln zł). Nadwyżka budżetowa wyniosła 23,9 mln zł (przed rokiem 4,6 mln zł).

Corocznie obserwowany jest powolny, lecz systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej z Nowego Sącza zarejestrowanych w rejestrze REGON. W końcu grudnia 2018 r. w Nowym Sączu działalność prowadziło 9,9 tys. podmiotów. Zdecydowaną większość stanowiły podmioty sektora prywatnego (97,0%). Według rodzaju prowadzonej działalności najwięcej było jednostek prawnych zaliczanych do sekcji handel, naprawa pojazdów samochodowych^A (23,1% ogólnej liczby podmiotów gospodarki narodowej), a następnie działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (12,2%) oraz przetwórstwo przemysłowe (8,0%).

Sytuacja społeczno-gospodarcza Nowego Sącza w 2018 r. (w odniesieniu do 2017 r.)

Demografia

liczba ludności	-0,2% r/r
na 1000 ludności:	
urodzenia żywe	10,8
zgony	8,8
przyrost naturalny	2,0
małżeństwa	5,5
rozwoły	1,4
saldo migracji stałej	-4,3
udział osób w wieku:	
przedprodukcyjnym	18,8%
produkcyjnym	60,2%
poprodukcyjnym	21,0%
współczynnik obciążenia demograficznego	66
gęstość zaludnienia na 1 km ²	1457
kobiety na 100 mężczyzn	109
udział zgonów mężczyzn w ogólnej liczbie zgonów	48,5%
zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	1,1

Rynek pracy

pracujący w sektorze przedsiębiorstw	+1,3% r/r
przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	+0,8% r/r
bezrobotni	-21,7% r/r
stopa bezrobocia	3,2%
bezrobotni nowo zarejestrowani	-12,2% r/r
oferty pracy	+23,5% r/r
bezrobotni na 1 ofertę pracy	18
łączna liczba dni niezdolności do pracy z powodu wypadków przy pracy	-24,6% r/r
przeciętna liczba dni niezdolności do pracy na 1 poszkodowanego	44

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	+7,9% r/r
w tym w przemyśle i budownictwie	+0,8% r/r
przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej wojewódzkiej (województwo=100)	82,5

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto^a

osoby pobierające emerytury lub renty w relacji do województwa	2,5%
mediana emerytury lub renty	+8,6% r/r
mediana emerytury lub renty w relacji do mediany wojewódzkiej (województwo=100)	96,2

a Dane Ministerstwa Finansów za 2017 r.

Świadczenia rodzinne i wychowawcze

średnia miesięczna liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	4452
w tym średnia miesięczna liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny	2901
udział procentowy dzieci do lat 17, na które rodzice pobierali zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	35,2%
średnia miesięczna liczba rodzin pobierająca świadczenie „500+”	5397
w tym na 1 dziecko	3104
kwota wypłacona w ramach programu „Rodzina 500+” w relacji do województwa	2,5%

Edukacja

miejsca w przedszkolach	+3,4% r/r
dzieci w przedszkolach	+0,5% r/r
dzieci w przedszkolach na 100 miejsc	86
uczniowie szkół dla dzieci i młodzieży:	
podstawowych	+14,9% r/r
gimnazjów	-50,3% r/r
zasadniczych zawodowych	-51,8% r/r
branżowych I stopnia	+80,5% r/r
liceów ogólnokształcących	+2,3% r/r
techników	+1,7% r/r

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

przychodnie	+2,9% r/r
ludność na 1 aptekę	2151
interwencje zespołów ratownictwa medycznego	-3,7% r/r
dzieci w rodzinach zastępczych	-12,0% r/r
miejsca w domach i zakładach stacjonarnych pomocy społecznej	-12,8% r/r
miejsca w żłobkach	+52,3% r/r
dzieci objęte opieką w żłobkach	+32,3% r/r

Kultura i turystyka

księgozbiór bibliotek publicznych	+2,5% r/r
czytelnicy bibliotek publicznych	+0,3% r/r
wypożyczenia w woluminach	-5,0% r/r
na 1 czytelnika	18
zwiedzający muzea	-12,1% r/r
w tym młodzież szkolna	-10,4% r/r
seanse w kinach	+11,5% r/r
widzowie w kinach	+5,8% r/r
na 1 seans	25
turystyczne obiekty noclegowe	0.0% y/y
korzystający z noclegów	+9,3% r/r
w tym turyści zagraniczni	+23,0% r/r
udzielone noclegi	+12,7% r/r
w tym turystom zagranicznym	+29,6% r/r
stopień wykorzystania miejsc noclegowych	32,7%

Infrastruktura komunalna

długość czynnej sieci wodociągowej	+0,8 r/r
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	+0,6 r/r
długość czynnej sieci gazowej	+1,4 r/r
woda dostarczona wodociągami na cele komunalno-bytowe	-22,5% r/r
ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną	-21,4% r/r
zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	-1,6% r/r

Budownictwo mieszkaniowe

mieszkania oddane do użytkowania	+58,5% r/r
wydane pozwolenia na budowę lub dokonane zgłoszenia z projektem budowlanym	+48,4% r/r
rozpoczęte budowy mieszkań	+108,2% r/r
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	114

Ochrona środowiska

ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi	-0,3% r/r
odpady komunalne zmieszane zebrane	-7,2% r/r
nakłady inwestycyjne na środki trwałe służące ochronie środowiska	-40,1% r/r

Produkcja sprzedana przemysłu i nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach^a

produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące)	+23,9% r/r
produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w tys. zł	39,4
nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	+63,0% r/r
w tym przemysł	+134,7% r/r
nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca w tys. zł	5,6

Dochody i wydatki budżetu miasta

dochody budżetu miasta ogółem	+23,8% r/r
na 1 mieszkańca w zł	7562
wydatki budżetu miasta ogółem	+20,2% r/r
na 1 mieszkańca w zł	7278

Podmioty gospodarki narodowej

podmioty ogółem	+0,1% r/r
w tym:	
spółki handlowe	-10,2% r/r
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	+2,7% r/r

a Dane za 2017 r. (w odniesieniu do 2016 r.).

Executive summary

At the end of 2018 Nowy Sącz had 83.9 thousand inhabitants (i.e. 2.5% of the population of Małopolskie Voivodship). It was slightly (0.2%) less compared to the end of the previous year. The number of live births prevailed over the number of deaths, which resulted in a positive birth rate. The total fertility rate was 1.50 (a year earlier 1.55), while to ensure a simple replacement of generations should be between 2.10 and 2.15.

The situation on the labour market in Nowy Sącz in 2018 was better than the year before. The number of employed persons increased (by 1.3%), in particular men (by 1.7%). The number of employed persons has increased more in the private sector than in the public sector. The average paid employment in the enterprise sector augmented by 0.8% in annual terms, which was mainly due to the private sector (an increase by 1.2%).

For several years in Nowy Sącz, as in the voivodship and the country, a decrease in unemployment can be observed. At the end of 2018, the number of the registered unemployed in the city amounted to 1.5 thousand and thus decreased by 21.7% on an annual basis, and the unemployment rate shaped at the level of 3.2% and was lower by 0.9 pp. Young people were still in an unfavourable situation on the labour market. Percentage of unemployed up to 25 years old in the total number of the unemployed amounted to 11.8%, i.e. by 1.6 pp more than in 2017. Jobs were mainly sought by people aged 25–34, who constituted over 31% of the total number of the unemployed. According to the education criterion, a total of over 45% of the unemployed had vocational education – secondary vocational (including post-secondary) or basic vocational education.

The average monthly gross wages and salaries in Nowy Sącz amounted to PLN 3860.88 and despite the upward trend it was still lower than the average for both Małopolskie Voivodship (PLN 4678.95) and for two other cities with powiat status, i.e. Kraków (PLN 5368.39) and Tarnów (PLN 4161.78), and compared to the previous year, the distance to the voivodship's average has yet increased.

In 2018, the number of places and children in kindergartens in Nowy Sącz increased. Education reform continued in schools. In the area of childcare for children up to 3 years of age, an improvement has been observed once again. At the end of 2018, in the city there were 11 childcare facilities for children up to 3 years old, that is by 3 facilities more than in the previous year. During the year, in the above-mentioned facilities there were 662 children (including 393 in nurseries). At the end of the year under discussion, per 100 children aged 0–2 years, there were 17 places in childcare facilities for children up to 3 years old in Nowy Sącz, a year ago – 12, and two years ago – 8 places.

In the field of health care, the number of outpatient departments has increased in relation to the previous year, and the number of pharmacies has not changed. In 2018, 1.2 million consultations was provided in outpatient health care in Nowy Sącz. Compared to 2017, in Nowy Sącz, the number of people using social assistance at domicile decreased (by 9.8%). Share of beneficiaries of social assistance at domicile in the population of Nowy Sącz amounted to 4.8% and thus was still higher than the average in Małopolskie Voivodship (by 0.4 pp).

Museums recorded a smaller number of visitors, including schoolchildren, and as part of their educational activities they offered a poorer range of readings, lectures and meetings, while they organized more film screenings for visitors on an annual basis. At the same time, public libraries, despite a richer collection and a slightly larger number of borrowers, recorded a decrease in the number of loans during the year.

At the end of July 2018, there were 12 tourist accommodation establishments in the city (including 6 hotels) offering a total of 579 bed places. They were open yearlong. In 2018, compared to 2017, the number of tourists, both domestic and foreign, as well as the number of nights spent increased. However, the occupancy rate of bed places dropped by 0.8 pp and amounted to 32.7%.

The year 2018 was another in which the equipment of Nowy Sącz with basic technical installations improved. The length of the water supply and sewage network increased, and its density within the city in the discussed period amounted to 484.5 km and 579.3 km per 100 km², respectively. Index expressing the length of the sewage network in relation to the length of the water supply system remained at a relatively high level and was about 120%.

Over the past two years, a decrease in average water consumption has been observed – in 2018 it amounted to 23.5 m³ per capita (a year earlier – 30.3 m³, two years earlier – 30.2 m³). Average gas consumption from the network in households also decreased, while electricity consumption increased. Electricity consumption in households in Nowy Sącz per capita amounted to 709.5 kWh (in Małopolskie Voivodship 833.3 kWh), which means an increase by 1.8% in relation to the previous year.

In 2018, 306 dwellings were completed in Nowy Sącz, i.e. 1.7% of the total number of dwellings in the voivodship, of which in private construction – 148 dwellings. With reference to 2017, the number of dwellings completed augmented by 58.5%. Average useful floor area of one dwelling completed was higher and amounted to 113.7 m², while in private construction – 163.8 m².

The number of dwellings in Nowy Sącz, in which construction has begun has more than doubled in annual terms. In about 1/3, these were investments carried out under private construction. The number of dwellings for which permits were granted or which have been registered with a construction project increased from 246 in 2017 to 365 in 2018, with 236 permits granted in private construction.

The emission of industrial particulate air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in Nowy Sącz decreased compared to 2017 by 30.0% to 49 tonnes (2.7% of the volume in the voivodship), and the emission of gaseous pollutants (excluding CO₂) diminished by 3.6% and amounted to 2540 tonnes (3.0% of the volume in the voivodship).

In 2018, 3.6 hm³ of industrial and municipal wastewater requiring treatment were discharged into waters or into the ground (by 0.3% less than in the previous year). This accounted for 1.3% of this type of wastewater in Małopolskie Voivodship. They have been 100.0% treated.

In annual terms, the amount of waste generated (excluding municipal waste) increased by 6.4% and amounted to 29.9 thousand tonnes (i.e. 0.5% of the volume in the voivodship), including 3.8 thousand tonnes of waste recovered (on its own by the producer). In 2018, 20.3 thousand tonnes of mixed municipal waste was collected, including 14.7 thousand tonnes from households. There was 175.6 kg of waste collected from households per capita (with the voivodship average of 176.8 kg).

In 2018, both the city's budget revenue and expenditure were higher than a year earlier. The city's budget revenue amounted to PLN 634.9 million, which means a relative increase compared to 2017 by 23.8%, while own revenue increased by 24.6%. The general subvention increased by 1.5% per year, and targeted grants from the state budget – by 5.2%. The city's budget expenditure amounted to PLN 611.0 million, which is 20.2% more than in the previous year. PLN 92.8 million was allocated for property expenditure. Of this amount, 87.7% (PLN 81.3 million) was allocated to investment purposes. The budget surplus amounted to PLN 23.9 million (PLN 4.6 million a year earlier).

A slow but systematic increase in the number of the national economy entities from Nowy Sącz recorded in the REGON register is observed annually. At the end of December 2018, 9.9 thousand entities operated in Nowy Sącz. The vast majority were private sector entities (97.0%). By type of conducted activity, the largest number of legal entities were included in the section trade, repair of motor vehicles^A (23.1% of the total number of the national economy entities), followed by professional, scientific and technical activities (12.2%) and manufacturing (8.0%).

Socio-economic situation of Nowy Sącz in 2018 (compared to 2017)

Demography

number of population	-0.2% y/y
per 1000 population:	
live births	10.8
deaths	8.8
natural increase	2.0
marriages	5.5
divorces	1.4
net of permanent migration	-4.3
share of persons at:	
pre-working age	18.8%
working age	60.2%
post-working age	21.0%
age depending ratio	66
population density per 1 km ²	1457
females per 100 males	109
share of deaths of males in total number of deaths	48.5%
infant deaths per 1000 live births	1.1

Labour market

employed persons in enterprise sector	+1.3% y/y
average paid employment in enterprise sector	+0.8% y/y
unemployed persons	-21.7% y/y
rate of registered unemployment	3.2%
newly registered unemployed persons	-12.2% y/y
job offers	+23.5% y/y
unemployed persons per 1 job offer	18
total number of days of inability to work due to accidents at work	-24.6% y/y
average number of days of inability to work per person injured	44

Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

average monthly gross wages and salaries	+7.9% y/y
of which in industry and construction	+0.8% y/y
average monthly gross wages and salaries in relation to the voivodship average (voivodship=100)	82.5

Average monthly gross retirement and other pensions^a

persons receiving retirement and other pensions in relation to the voivodship	2.5%
median of retirement and other pensions	+8.6% y/y
median of retirement and other pensions in relation to the voivodship median (voivodship=100)	96.2

a Data of the Ministry of Finance for 2017.

Family and child raising benefits

average monthly number of families receiving family benefits	4452
of which average monthly number of families receiving family allowance	2901
percentage share of children aged up to 17, for whom parents received family allowance in total number of children at this age	35.2%
average monthly number of families receiving benefit "500+"	5397
of which for 1 child	3104
amount paid as part of the "Family 500+" program in relation to the voivodship	2.5%

Education

places in pre-primary education	+3.4% y/y
children in pre-primary education	+0.5% y/y
children in pre-primary education per 100 places	86
pupils and students of schools for children and youth:	
primary	+14.9% y/y
lower secondary	-50.3% y/y
basic vocational	-51.8% y/y
stage I sectoral vocational	+80.5% y/y
general secondary	+2.3% y/y
technical secondary	+1.7% y/y

Health care and social welfare

outpatient departments	+2.9% y/y
population per pharmacy	2151
interventions of medical emergency teams	-3.7% y/y
children in foster families	-12.0% y/y
places in homes and facilities in stationary social welfare facilities	-12.8% y/y
places in nurseries	+52.3% y/y
children in care in nurseries	+32.3% y/y

Culture and tourism

collection of public libraries	+2.5% y/y
borrowers of public libraries	+0.3% y/y
loans in volumes	-5.0% y/y
per borrower	18
museum visitors	-12.1% y/y
of which primary and secondary school students	-10.4% y/y
screenings in cinemas	+11.5% y/y
audience in cinemas	+5.8% y/y
per screening	25
tourist accommodation establishments	0.0% y/y
tourists accommodated	+9.3% y/y
of which foreign tourists	+23.0% y/y
nights spent	+12.7% y/y
of which foreign tourists	+29.6% y/y
occupancy rate of tourist accommodation establishments	32.7%

Municipal infrastructure	
length of the water supply network	+0.8 y/y
length of the sewage system	+0.6 y/y
length of the gas supply system	+1.4 y/y
water supplied by waterworks for municipal and living purposes	-22.5% y/y
wastewater discharged by sewage system	-21.4% y/y
consumption of gas from gas supply system in households	-1.6% y/y

Dwelling construction	
dwellings completed	+58.5% y/y
dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project	+48.4% y/y
dwellings under construction	+108.2% y/y
average useful floor area per dwelling completed in m ²	114

Environmental protection	
industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground	-0.3% y/y
municipal waste collected mixed	-7.2% y/y
outlays on fixed assets for environmental protection	-40.1% y/y

Sold production of industry and investment outlays in enterprises ^a	
sold production of industry (current prices)	+23.9% y/y
sold production of industry per capita in thousand PLN	39.4
investment outlays (current prices)	+63.0% y/y
of which industry	+134.7% y/y
investment outlays per capita in thousand PLN	5.6

Revenue and expenditure of the city budget	
total revenue of the city budget	+23.8% y/y
per capita in PLN	7562
total expenditure of the city budget	+20.2% y/y
per capita in PLN	7278

Entities of the national economy	
total entities	+0.1% y/y
of which:	
commercial companies	-10.2% y/y
natural persons conducting economic activity	+2.7% y/y

^a Data for 2017 (compared to 2016).

Uwagi ogólne

1. Dane prezentowane dla województwa, podregionów i powiatów odpowiadają poziomowi 2, 3 i 4 Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązującej od 1 stycznia 2018 r.

2. Dane zamieszczone w opracowaniu prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności** (PKD 2007), opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. **PKD 2007** wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

Dane prezentowane są według **sekcji**, przy czym w stosunku do obowiązującej PKD dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem:

- **przemysł** – sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja”,
- **sekcje G, H, I, J** – sekcje: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Zakwaterowanie i gastronomia”, „Informacja i komunikacja”,
- **sekcje K, L** – sekcje: „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Obsługa rynku nieruchomości”.

3. W nazwach niektórych sekcji zastosowano skróty. Pełne ich nazwy są dostępne na stronie internetowej www.stat.gov.pl/klasyfikacje.

4. **Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca** (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 czerwca.

5. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

6. Zastosowanie automatycznych zaokrągleń w niektórych przypadkach mogło spowodować drobne rozbieżności w sumowaniu danych na wyższych poziomach agregacji.

7. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych opracowaniach Urzędu Statystycznego.

8. Ilekroć mowa o badanych miastach na prawach powiatu zjawisko dotyczy miast na prawach powiatu o liczbie ludności od 73 tys. do 111 tys., które przed zmianami administracyjnymi w 1999 r. były miastami wojewódzkimi.

9. W tablicy 17 w celu pokazania pozycji miasta posłużono się metodą porównawczą wskaźników. W zależności od rodzaju wskaźnika dane porządkowane były:

↓ malejąco, tj. pierwszą (1) lokatę otrzymało miasto o najwyższej wartości cechy lub ↑ rosnąco, tj. pierwszą (1) lokatę otrzymało miasto o najniższej wartości cechy.

Dla uczynienia utworzonego rankingu wartości najwyższe i najniższe oznaczono kolorem zielonym (pierwsza lokata) i kolorem czerwonym (ostatnia lokata).

Miasta, dla których wskaźnik przyjął identyczną wartość otrzymały taką samą lokatę. Następne miasto otrzymało kolejną lokatę, w związku z tym liczba lokat może być mniejsza niż liczba miast.

10. Gwiazdka „*” oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.

11. Szczegółowe wyjaśnienia metodyczne znajdują się w innych publikacjach Urzędu Statystycznego oraz na stronie internetowej GUS <http://www.stat.gov.pl>.

General notes

1. Data presented for the voivodship, subregions and powiats correspond to levels 2, 3 and 4 of the Classification of Territorial Units for Statistical Purposes (NUTS), in force since 1st January 2018.

2. Data included in the elaboration are presented in the layout of the **Polish Classification of Activities** (PKD 2007), prepared on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2, Statistical Classification of Economic Activities in the European Community. 2. **PKD 2007** was introduced on 1st January 2008 by the regulation of the Council of Ministers of 24th December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

Data are presented by **sections**, with additional grouping applied to the Polish Classification of Activities, including:

- **industry** – sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities",
- **sections G, H, I, J** – sections: "Trade; repair of motor vehicles", "Transportation and storage", "Accommodation and catering", "Information and communication",
- **sections K, L** – sections: "Financial and insurance activities", "Real estate activities".

3. Abbreviations have been used in the names of some sections. Their full names are available on the website www.stat.gov.pl/klasyfikacje/.

4. **When computing per capita** data (1000 population, etc.) as of the end of a year the population as of 31st December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30th July.

5. **Relative numbers (indices, percentages)** are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.

6. The use of automatic rounding in some cases could cause minor discrepancies in aggregation of data at higher levels of aggregation.

7. Some information was provided on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

8. Whenever we refer to the studied cities with powiat status, the phenomenon concerns towns with powiat status with a population of 73 thousand up to 111 thousand, which before administrative changes in 1999 were voivodship cities.

9. In table 17, in order to show the city's position, a comparative method of indicators was used. Depending on the type of indicator, data were ordered:

↓ descending, i.e. the first (1) place was given to the city with the highest feature value or ↑ ascending, i.e. the first (1) place was given to the city with the lowest feature value.

To clarify the created ranking, the highest and lowest values are marked in green (first place) and red (last place).

Cities for which the indicator has adopted the same value have received the same place. The next city received the next place, therefore the number of places may be smaller than the number of cities.

10. An asterisk "*" means that data have been changed in relation to the previously published ones.

11. Detailed methodological explanations are published in other publications of the Statistical Office and on the Statistics Poland website <http://www.stat.gov.pl>.

Uwagi metodologiczne

1. Dane o ludności od 2010 r. zbilansowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 oraz danych ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności.

Dane o liczbie i strukturze ludności dotyczą kategorii ludności faktycznie zamieszkałej. Kategoria ta nie uwzględnia osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy, natomiast ujmuje stałych mieszkańców miasta przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności).

Ekonomiczne grupy wieku oznaczają ludność w wieku:

- **przedprodukcyjnym** – 0–17 lat,
- **produkcyjnym** – mężczyzn w wieku 18–64 lat i kobiety w wieku 18–59 lat,
- **poprodukcyjnym** – mężczyzn w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.

Współczynnik obciążenia demograficznego – oznacza liczbę ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano następująco:

- **małżeństwa** – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),
- **separacje** – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo,
- **rozwoły** – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo. W przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka. Jeżeli oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą, takich przypadków nie uwzględnia się,
- **urodzenia** – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- **zgony** – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Gęstość zaludnienia to miara zagęszczenia ludności na określonym terytorium w danym momencie czasu – wyrażona w osobach na 1 km².

Współczynnik feminizacji to liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Saldo migracji stanowi różnicę między napływem i odpływem ludności. Napływ i odpływ migracyjny (wędrownicy) jest to ogół osób przybywających lub wyjeżdżających na stałe w badanym okresie na określonym terenie. Użyte określenia „**napływ**” i „**odpływ**” należy rozumieć odpowiednio jako nowe zameldowania na pobyt stały i wymeldowania z pobytu stałego.

2. Do pracujących według faktycznego miejsca pracy zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, pracodawców i pracujących na własny rachunek, a także osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów, członków spółdzielni produkcji rolniczej. Liczba pracujących podana jest według faktycznego miejsca pracy bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

3. Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia ujmują wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia nie ujmują zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, a także osób zatrudnionych za granicą, w fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach.

4. Od 1 września 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która docelowo wprowadza: 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią szkołę branżową I stopnia, 2-letnią szkołę branżową II stopnia oraz likwiduje gimnazja.

W wyniku wdrażania nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2018/19:

- w szkołach podstawowych kształci się pierwszy rocznik uczniów realizujących program klasy ósmej, co skutkuje brakiem absolwentów z lat szkolnych 2016/17 i 2017/18 (przejście z 6- na 8-letnią szkołę podstawową);
- nie odbył się nabór do klasy pierwszej gimnazjów, które ulegają stopniowej likwidacji.

W szkołach branżowych I stopnia w roku szkolnym 2018/19 pozostali jeszcze uczniowie oddziałów zasadniczych szkół zawodowych.

Dane dotyczące wychowania przedszkolnego i szkół podano według stanu na początku roku szkolnego, a dane o absolwentach na koniec poprzedniego roku szkolnego.

Od 2017 r. nastąpiła zmiana w sprawozdawczości uczelni, dane do roku akademickiego 2016/17 pochodzą ze sprawozdawczości GUS, od roku akademickiego 2017/18 dane pochodzą z systemu POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne w ramach środków publicznych.

6. Zasiłek okresowy – przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek stały – wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

7. Dane dotyczące turystyki od 2017 r. podaje się z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. Baza noclegowa turystyki dotyczy wszystkich turystycznych obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

Baza noclegowa turystyki obejmuje:

- obiekty hotelowe – hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe,
- pozostałe obiekty noclegowe – domy wycieczkowe, schroniska, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, hostele, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, zakłady uzdrowiskowe, pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne oraz inne turystyczne obiekty noclegowe gdzie indziej nie sklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki sportowo-rekreacyjne).

8. Targowiska – wyodrębnione tereny lub budowle (plac, ulica, hala targowa) ze statymi, względnie sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu, codziennie lub w wyznaczone dni tygodnia.

Targowiska sezonowe są to place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

9. Dane od 2014 r. dotyczące odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

10. W przemyśle prezentowane dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wartość **produkcji sprzedanej przemysłu** przedstawiono w bieżących cenach bazowych.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi) pomniejszona o podatki od produktu oraz ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych.

11. Podmioty gospodarki narodowej to osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą – w rejestrze REGON jest to osoba fizyczna będąca przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i inna osoba fizyczna prowadząca działalność na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku oraz osoba fizyczna prowadząca indywidualne gospodarstwo rolne.

Sektor własnościowy – pojęcie stosowane w metodologii rejestru REGON pozwalające grupować podmioty gospodarki narodowej z punktu widzenia prawa własności.

Wyróżnia się:

- **sektor publiczny** – mienie zaliczanych do niego podmiotów w całości lub w przeważającej części należy do Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych lub jednostek samorządu terytorialnego,
- **sektor prywatny** – grupa podmiotów gospodarki narodowej, których mienie w całości lub w przeważającej części należy do prywatnych właścicieli.

Spółka handlowa – spółka, której utworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie, łączenie, podział, przekształcenie reguluje Kodeks spółek handlowych. Spółki handlowe dzielą się na osobowe (jawne, partnerskie, komandytowe, komandytowo-akcyjne) i kapitałowe (akcyjne, z ograniczoną odpowiedzialnością). Mają one obowiązek uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Spółka cywilna – stosunek zobowiązaniowy łączący strony (wspólników), przez który wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów. Wkłady wspólników mogą przybrać różne formy, ale muszą mieć wartość majątkową. Spółka ta jest jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa nie przyznała zdolności prawnej, a zatem nie jest podmiotem prawa. Przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej są wspólnicy spółki cywilnej. Spółka cywilna podlega wpisowi do rejestru REGON.

12. Budżety jednostek samorządu terytorialnego

Dane o dochodach i wydatkach budżetowych według rodzajów i działów opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją obowiązującą na mocy rozporządzeń Ministra Finansów z lat 2010–2018. Podatek dochodowy CIT i PIT wchodzący w skład dochodów własnych oznacza udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, tj. w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) i od osób fizycznych (PIT).

Kategoria dotacji §§ 200 i 620 obejmuje dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich.

Do środków z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegających zwrotowi zalicza się:

- środki pochodzące z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz środków finansujących Wspólną Politykę Rolną,
- niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Methodological notes

1. Data about population since 2010 has been balanced on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011 as well as data from current reporting on natural activity and migration of population. Data on the number and structure of the population concern the category of the population actually inhabited. This category does not include persons who have come from abroad for temporary stay, but includes permanent residents of the city staying temporarily abroad (regardless of their absence).

Economic age groups mean the population at the:

- **pre-working age** – 0–17,
- **working age** –18–64 for males and 18–59 for females,
- **post-working age** – 65 and more for males and 60 and more for females.

Age dependency ratio – is the number of non-working age population per 100 persons of working age.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- **marriages** – according to the husband's place of permanent residence before the wedding (in case when the husband lived abroad before the wedding, the wife's place of residence before the wedding is accepted),
- **separations** – according to the plaintiff's place of residence,
- **divorces** – according to the plaintiff's place of residence. In case when the plaintiff's is living abroad, the spouse's place of residence is used. If both spouses at the time of filling petition lived abroad, such cases are excluded,
- **births** – according to the mother's place of permanent residence,
- **deaths** – according to the place of permanent residence of the deceased.

Density of population is a measure of the condensation of the population on a given territory at a given moment of time – expressed in persons per 1 km².

Femininity ratio is the number of females per 100 males.

Median age (middle age) of the population is a parameter defining the age limit that half of the population has already exceeded and the other half has not yet reached.

The migration balance is the difference between the inflow and outflow of the population. Migration inflow and outflow is the total number of persons arriving or leaving for permanent residence in the examined period in a given area. The terms "**inflow**" and "**outflow**" should be understood as new registrations for permanent residence and deregistrations from permanent residence.

2. Persons employed by the actual workplace concern employees hired on the basis of an employment contract, employers and self-employed persons, as well as outworkers, agents and members of agricultural production cooperatives. The number of persons employed is given according to the actual place of work, excluding economic entities employing up to 9 persons.

3. Data regarding average paid employment include only employees hired on the basis of an employment contract, converted into full-time paid employees. Data regarding average paid employment do not include persons employed in economic entities employing up to 9 persons, as well as persons employed abroad in foundations, associations and other organisations.

4. Since 1st September 2017 the new school system has been implemented which ultimately will introduce: 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year stage I sectoral vocational school, 2-year stage II sectoral vocational school, and will abolish lower secondary schools.

As a result of implementing the new education system in the 2018/19 school year:

- the first cohort of pupils following the eight grade curriculum attends primary schools, which results in the lack of the 2016/17 and 2017/18 school years graduates (transition from 6-year to 8-year primary school);

- there was no recruitment to grade 1 of lower secondary schools which are gradually being phased out. In the 2018/19 school year, the remaining students of basic vocational schools sections pursue their education in stage I sectoral vocational schools.

Data on pre-primary education and schools were reported as at the beginning of the school year, and data on graduates at the end of the previous school year.

Since 2017, there has been a change in the reporting of higher education institutions, data for the academic year 2016/17 come from Statistics Poland's reporting, from the academic year 2017/18 data come from the POL-on system administered by the Ministry of Science and Higher Education.

5. Data on doctors' practices include those entities, that provide health services under public funds.

6. A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Permanent benefit – is paid for total inability to work due to age or disability.

7. Data concerning **tourism** are provided with consideration of imputation for units, which refused to participate in the survey. Tourist accommodation establishments are all tourist facilities with 10 and more beds.

Tourist accommodation establishments include:

- hotel and similar facilities – hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities,
- other accommodation facilities – excursion hostels, shelters, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, hostels, complexes of tourist cottage, camping sites, tent camp sites, health establishments, rooms for rent, agrotourism lodgings and other tourist accommodation establishments not elsewhere classified (eg. student houses, boarding schools, sports and recreation centres).

8. Marketplaces – separate areas or structures (square, street, market hall) with fixed, relatively seasonal small-scale retail outlets or devices intended for trading, every day or on designated days of the week.

Seasonal marketplaces are squares and streets, where retail points are opened for up to 6 months due to the increased traffic of buyers and this activity is repeated in subsequent seasons.

9. Data since 2014 on recovered and disposed waste include waste managed by the manufacturer on its own. Data for previous years concern waste recovered and disposed of both on its own and transferred to other recipients for recovery or disposal.

10. In **industry**, presented data concern entities with more than 9 employees. The value of sold production of industry was presented at current basic prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer from a buyer for a unit of product (good or service) decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: VAT on goods and services (on domestic and imported products), taxes and duties on imports (including excise tax) and other taxes on products, such as excise tax on domestic products.

11. Entities of the national economy are legal persons, organisational units without legal personality and natural persons conducting economic activity.

A natural person running a business – in the REGON register is a natural person who is an entrepreneur within the meaning of the Act of 2nd July 2004 on the freedom of economic activity and other natural person running a business activity for profit and a natural person running an individual farm.

Property sector – the concept used in the REGON register methodology to group entities of the national economy from the point of view of ownership.

Stands out:

- **public sector** – the property of the entities included in it in its entirety or for the most part belongs to the State Treasury, state legal persons or local government units,
- **private sector** – a group of entities of the national economy, whose property in its entirety or for the most part belongs to private owners.

Commercial company – a company whose creation, organisation, operation, resolution, merger, division, transformation is regulated by the Code of Commercial Companies. Commercial companies are divided into personal (public, partner, limited, joint-stock partnerships) and equity (joint-stock, limited liability) companies. They are obliged to obtain an entry in the National Court Register.

Civil partnership – a liability relationship between parties (partners), through which shareholders undertake to strive to achieve a common economic goal by acting in a designated manner, in particular by contributing. Contributions by shareholders may take various forms, but they must have a financial value. The company is an organizational unit that is not a legal person, the law has not granted legal capacity, and therefore is not a legal entity. Entrepreneurs within the meaning of the regulations on business activity are partners of a civil law partnership. A civil partnership is subject to entry into the REGON register.

12. Budgets of local government units

Data on budget revenues and expenditures by types and divisions were compiled in accordance with the detailed classification applicable under the regulations of the Minister of Finance from 2010–2018. Income tax CIT and PIT included in own revenues means participation in taxes constituting state budget income, i.e. income tax from legal persons (CIT) and from natural persons (PIT).

The subsidy category §§ 200 and 620 includes earmarked subsidies as part of programs financed with the participation of European funds and other non-refundable foreign funds or payments under the European funds budget.

The funds from the European Union and other non-recoverable sources include:

- funds from the structural funds, the Cohesion Fund, the European Fisheries Fund and the financing of the Common Agricultural Policy,
- non-recoverable funds from assistance provided by Member States of the European Free Trade Agreement (EFTA).